

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 479/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou, Pavla Mudroňa 26, Martin, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 35/2021 z 31. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obdo 35/2021 z 31. marca 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie žiada zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci žalobcu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) o zaplatenie 1 297 662,02 eur s príslušenstvom, kde sťažovateľka je žalovanou, rozhodol rozsudkom č. k. 18 Cb 65/2018-406 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozsudok“) o nároku žalobcu tak, že v časti žalovanej sumy a príslušenstva konanie zastavil (výrok II. rozsudku, pozn.), výrokom č. III. sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu

1 121 080,69 eur a výrokom č. IV žalobu v časti nároku na zaplatenie úroku z omeškania zamietol. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že 21. mája 2018 spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako postupca (ďalej len „postupca“) uzatvorila so žalobcom (postupníkom) zmluvu o postúpení pohľadávok v sume 1 297 662,02 eur s príslušenstvom za dodaný zdravotnícky materiál sťažovateľke. Pokiaľ ide o právne postavenie sťažovateľky, súd prvej inštancie konštatoval, že sťažovateľka je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky. Po vykonanom dokazovaní okresný súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je po čiastočnom späťvzati v časti nároku na zaplatenie istiny dôvodná a v časti úroku z omeškania nedôvodná. Pokiaľ ide o postavenie žalobcu, okresný súd konštatoval, že žalobca je zapísaný v registri partnerov verejného sektora od 15. marca 2019. Vychádzajúc z uvedeného a skutočnosti, že postupca bol v čase vzniku pohľadávky partnerom verejného sektora, dospel k záveru, že sťažovateľka mala žalobcovi ako postupníkovi za dodanie zdravotníckeho materiálu poskytnúť finančné prostriedky podľa § 2 ods. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 315/2016 Z. z.“). Keďže na strane žalobcu nebola splnená povinnosť podľa § 23 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z. z., boli splnené zákonné predpoklady na aplikáciu § 23 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2016 Z. z. Inými slovami povedané, keďže žalobca nebol registrovaný v registri partnerov verejného sektora do 31. júla 2017, sťažovateľka, ktorá mala povinnosť plniť záväzok z finančných prostriedkov podľa § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu, nebola a nie je v omeškaní, ak z tohto dôvodu neplnila, čo jej ukladala zmluva uzavretá s postupcom.

Žalobca proti výroku č. IV. rozsudku, ktorým okresný súd zamietol žalobu v časti úrokov z omeškania podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 13 Cob 7/2020-473 z 25. novembra 2020 tak, že za aplikácie § 387 ods. 2 CSP rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Žalovaný nespokojný s výsledkom odvolacieho konania podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu a zároveň zrušil aj rozsudku okresného súdu vo výroku IV a v závislom výroku V (trovy konania, pozn.) a vec vrátil okresnému súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd po preskúmaní veci k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že okresný súd, ako aj krajský súd sa nevysporiadali preskúmateľným spôsobom s relevantnými námietkami žalobcu, čo samo osebe zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd a následne aj krajský súd sa totiž nijakým spôsobom nevysporiadali so skutočnosťou, že postupca od vzniku pohľadávky až do jej postúpenia bol celý čas partnerom verejného sektora, a teda v čase postúpenia pohľadávky postupoval existujúci nárok spolu s príslušenstvom, pričom tento nárok nezanikol a trval. Rovnako sa vo veci konajúce súdy nevysporiadali ani s druhým časovým úsekom, keď už žalobca bol partnerom verejného sektora a sťažovateľka bola v omeškaní s plnením svojho záväzku. Najvyšší súd vytkol, že vo veci konajúce súdy opomenuli zobrať do úvahy skutočnosť, že nezapísanie subjektu do registra partnerov verejného sektora má za následok odloženie plnenia zo strany štátu do momentu zápisu do registra partnerov verejného sektora, a nie zánik nároku na plnenie (body 35, 36). V nadväznosti na tieto závery zodpovedal aj položené právne otázky, ktoré podľa názoru najvyššieho súdu boli relevantné pre posúdenie veci. V súvislosti s kľúčovou otázkou, či žalobca spĺňa definíciu partnera verejného sektora, najvyšší súd uviedol a konštatoval nesprávne právne

posúdenie veci okresným súdom a krajským súdom, a to na základe analýzy relevantných ustanovení zákona č. 315/2016 Z. z., keď dospel k záveru, že pre posúdenie veci bolo kľúčové, že žalobca nadobudol pohľadávku na základe postúpenia, a preto bolo potrebné aplikovať § 2 ods. 1 písm. a) bod 6 zákona č. 315/2016 Z. z. Keďže žalovaná sťažovateľka nespadať ani do jednej kategórie tam vymenovaných subjektov, ale bola štátnou príspevkovou organizáciou, bolo potrebné konštatovať, že žalobcovi nevznikla povinnosť registrácie v registri partnerov verejného sektora. V tejto súvislosti tiež konštatoval, že k zmene definície partnera verejného sektora došlo až zmenou zákona účinnou od 1. septembra 2019, teda po postúpení pohľadávky, preto nebolo možné uvedenú zmenu vzťahovať na vec sťažovateľky. Pokiaľ ide o otázku, či vo veci bolo aplikovateľné ustanovenie § 23 zákona č. 315/2016 Z. z. najvyšší súd uviedol, že žalobca nadobudol pohľadávku v roku 2018, t. j. po nadobudnutí účinnosti zákona č. 315/2016 Z. z., pričom označené ustanovenie zákona rieši prechodné šesťmesačné obdobie po nadobudnutí účinnosti, preto jeho aplikácia na rozhodnutie tejto veci a na jej základe zamietnutie úrokov z omeškania bola nesprávna. Následne vyvodil interpretačné pravidlá pre posúdenie otázok súvisiacich s nárokom na úroky z omeškania v prípade, že postupník v čase postúpenia nebol partnerom verejného sektora, podľa ktorých v medziobdobí od postúpenia až do registrácie postupníka v registri partnerov verejného sektora postupníkovi nepatria úroky z omeškania, keďže v zmysle § 19 ods. 16 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) dlžník je oprávnený plniť až potom, čo je veriteľ zapísaný do registra partnerov verejného sektora.

V dôsledku uvedených právnych záverov najvyšší súd konštatoval existenciu väd nesprávneho procesného postupu podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku jeho napadnutého uznesenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že najvyšší súd nesprávne vec posúdil, keď nesprávne interpretoval do úvahy prichádzajúce ustanovenia zákona č. 315/2016 Z. z. Zotrváva na svojom právnom názore, že okresný súd a krajský súd dospeli k správnym záverom, keď vec posúdili aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi, ktoré regulujú prístup k verejným zdrojom. V tejto súvislosti je toho názoru, že žalobca bol partnerom verejného sektora a bol povinný sa doň zapísať ešte pred nadobudnutím pohľadávky, a keď tak neurobil, nebolo mu možné priznať nárok na úroky z omeškania. Argumentuje tým, že sťažovateľka je štátna príspevková organizácia, ktorá je v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy považovaná za súčasť verejného sektora. Je presvedčená o tom, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva procesnej povahy, ako aj hmotnej povahy. K namietanému porušeniu jej práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v sťažnosti nič konkrétne neuviedla.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci poskytol sťažovateľke súdnu ochranu v súlade s procesnými predpismi a v požadovanej kvalite a tiež či najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie.

5. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd po identifikácii vád podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci už okresným súdom v záujme hospodárnosti konania zrušil aj výroky IV a V rozsudku okresného súdu a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že ide o kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu, pričom vo veci samej ešte bude rozhodovať súd prvej inštancie a prípadne aj odvolací súd, čo štandardne vedie ústavný súd k záveru o neopodstatnenosti sťažnosti smerujúcej proti kasačnému rozhodnutiu. Skutočnosť, že sťažovateľka má na vec odlišný názor, ešte porušenie jej označených práv nezakladá. Pokiaľ najvyšší súd vec riadne posúdi a uvedie aj relevantné argumenty a výhrady, prečo závery nižších súdov v ich svetle nemôžu obstať, opierajúc sa o relevantné ustanovenia právnych predpisov, ktoré na vec dopadajú, a ústavný súd nezistí relevantné pochybenie ani v interpretácii, ani aplikácii týchto právnych predpisov v kontexte rozhodných skutočností, ktoré by potenciálne mohli zakladať prípadné porušenie základných práv sťažovateľky, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

7. Keďže ústavný súd takéto pochybenie zo strany najvyššieho súdu v prípade sťažovateľky nezistil, ani v kontexte jej argumentácie, dospel k záveru, že sťažovateľka neopodstatnene namieta porušenie svojich práv procesnej povahy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy:

8. Sťažovateľka v sťažnosti neodôvodnila a nevysvetlila, v čom má spočívať zásah do jej práva vlastníť majetok napadnutým kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu. Sťažnosti v tejto časti chýba podstatná náležitosť podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to odôvodnenie porušenia práva vlastníť majetok, ktoré vzhľadom na povahu nedostatku v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu nie je odstrániteľný doplnením sťažnosti na základe výzvy na odstránenie nedostatkov podľa § 56 ods. 3 ústavného súdu (I. ÚS 155/2019, II. ÚS 138/2019, III. ÚS 87/2019).

9. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

10. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu